

A Fővárosi Ítéltábla a Kummer Ügyvédi Iroda (címe; ügyintéző: dr. Kummer Ákos ügyvéd) által képviselt felperes neve (felperes címe) felperesnek a Dr. Szabó Patrik Ügyvédi Iroda (címe) által képviselt alperes neve (alperes címe) alperes ellen személyhez fűződő jog megsértése miatt indult perében a Fővárosi Törvényszék 2015. október 15. napján kelt 24.P.25.027/2014/15. számú ítélete ellen a felperes részéről 16. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy tizenöt napon belül fizessen meg az alperesnek 15.000 (Tizenötezer) forint + áfa másodfokú perköltséget.

A felperes fellebbezésén le nem rótt 48.000 (Negyvennyolcezer) forint fellebbezési illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság a felperes vallás szabad gyakorlásához fűződő személyiségi joga megsértése iránt indított keresetét elutasította. Kötelezte a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 63.500 forint perköltséget. A bíróság megállapította, hogy a 36.000 forint le nem rótt kereseti illetéket az állam viseli.

Az ítélet indoklása szerint az elsőfokú bíróság az Alaptörvény VII. cikkének (1) bekezdése és a lelkiismeret és vallásszabadság jogáról, valamint az egyházak, vallásfelekezetek és vallási közösségek jogállásáról szóló 2011. évi CCVI. törvény (a továbbiakban: Egyházi tv.) 1. §-ának (1) bekezdése, továbbá a korábban hatályos Ptk. 76. §-ának (1) bekezdéséből kiindulva elsősorban azt vizsgálta, hogy a felperes, mint jogi személy rendelkezik-e vallás szabad gyakorlásához fűződő személyiségi joggal, illetve annak megsértése miatt jogosult-e pert indítani. E körben az Alkotmánybíróság döntéseiből kiindulva rögzítette, hogy a korábban hatályos szabályok szerint a személyiségi jogokat az emberi méltósághoz való alapjogból, mint általános személyiségi „anyajogból” vezette le az Alkotmánybíróság. A Ptk. korábban hatályos szabályai szerint a jogi személyek személyiségi jogi védelemben akkor részesülhettek, ha a védelem jellegénél fogva az nem kizárólag az embert illette meg. Az Egyházi tv. 1. §-ának (2) bekezdése tartalmazza a lelkiismereti és vallásszabadság tartalmi meghatározását, amelyből megállapítható, hogy bár a

vallásszabadság joga olyan speciális szabadságjog, amely gyakorolható egyénileg és közösségben is, de az mindenképpen az emberhez, mint természetes személyhez köthető. Lelkiismereti és vallásszabadsága, illetve ahhoz fűződő joga tehát kizárólag az embernek, mint jogalanynak lehet. Jogi személynek vallása, és így vallásszabadsághoz való joga fogalmilag nem létezhet. Az Egyházi tv. 9/A. §-a szerint a vallási tevékenységet végző szervezet olyan egyesület, amelynek tagjai azonos hitelveket valló természetes személyek és amelyek alapszabályban meghatározott célja vallási tevékenység végzése. A vallási tevékenységet végző szervezet tehát önállóan nem rendelkezik a vallás szabad gyakorlásához fűződő joggal, hanem a vallási közösségek egyes magánszemély tagjai számára biztosítja a szervezeti kereteket a szabad vallásgyakorlás jogának közösségben történő gyakorlásához. Így tehát a felperes, mint a ... Egyház belső jogi személye vallás szabad gyakorlásához fűződő személyiségi joggal nem rendelkezik, ezért saját személyiségi jogvédelme érdekében bírósághoz nem fordulhat. A Ptk. 85. §-ának (1) bekezdése pedig kifejezetten rögzíti, hogy a személyhez fűződő jogokat csak személyesen lehet érvényesíteni, nincs tehát jogi lehetőség arra sem, hogy a vallási közösség érvényesítsen igényt tagjai személyiségi jogának esetleges megsértése miatt. Így a felperesnek a vallás szabad gyakorlásához fűződő személyiségi jogok sérelmének érvényesítésére az elsőfokú bíróság álláspontja szerint nem volt perbeli legitimációja, ezért a keresetet elutasította.

Az ítélet ellen a felperes fellebbezett. Kérte, hogy a Fővárosi Ítéletábrla az elsőfokú bíróság ítéletét változtassa meg és az előterjesztett kereseti kérelemnek helyt adva állapítsa meg a jogsértés tényét, tiltsa el az alperest a további jogsértésektől és kötelezze elégtétel adására, valamint perköltség megfizetésére. Fellebbezésének indoklásában kifejtette, hogy nem ért egyet az elsőfokú bíróság azon álláspontjával, hogy a vallás szabad gyakorlásához fűződő jog csak természetes személyeket illet meg, illetőleg csak emberekhez köthető. A joggyakorlás közösségben való megélése szükségszerűvé teszi, hogy a közösség is rendelkezzen olyan jogokkal, hogy rajta keresztül, az általa biztosított lehetőséggel élve gyakorolhassák tagjai a vallásukat. A perbeli esetben az alperesi demonstráció egy olyan egyházi - a vallás szabad gyakorlása körében megtartott - eseményt, egy istentiszteletet zavart meg, amely rendezvényt a hívek egyenként, önállóan nem tudnak megtartani, ezt csak a felperes teheti meg. Amennyiben egy egyházi jogi személynek kötelezettségei és jogosultságai vannak a vallás gyakorlása vonatkozásában, úgy nem lehet fogalmilag kizárni azt, hogy a vallás szabad gyakorlásához való jog körében az egyházi szervezetnek is legyenek jogai, így tehát a vallás szabad gyakorlásához való jog, mint személyhez fűződő jog egy adott vallási közösséget is szükségszerűen meg kell, hogy illessen. E jog gyakorlása körében az egyházi szervezet bármilyen rendezvényt szervezhet és elvárhatja bárkitől, hogy azt semmilyen formában ne zavarja meg. Ennek alapján az elsőfokú bíróságnak érdemben kellett volna a keresetet elbírálnia. Az ehhez szükséges bizonyítást egyébként le is folytatta és a megállapított tényállás alapján az alperes megzavarta az istentiszteletet. Tény, hogy az alperes, illetve az alperesi tömeg egy demonstráción egy közéleti kérdésben fejtette ki a véleményét, azonban a véleménynyilvánítás szabadsága nem lehet korlátlan, az ilyen helyzetekre nem terjedhet ki. Egy közösség vallás szabad gyakorlásához fűződő jogát ugyanis más - véleményének kinyilvánításával - nem akadályozhatja jogszerűen.

Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az első fokú ítéletnek - az indoklás megváltoztatásával történő - helybenhagyását és a felperes másodfokú perköltségben marasztalását kérte. Előadta, hogy az első fokú ítélet érdemi döntése helyes, annak megváltoztatása nem indokolt, az indoklás azonban módosítandó, ugyanis a felperest, mint közösséget is megilletik a vallás szabad gyakorlásával kapcsolatos jogosítványok. Ezen túl az elsőfokú eljárás során előadott okfejtésre hivatkozással változtatlanul előadta, hogy a felperesi rendezvény a lényeges tartalma vonatkozásban nem minősült istentiszteletnek, tehát nem esik a vallásszabadság diktálta speciális jogvédelem alá. A szoborállítás elleni demonstrációt nemcsak az alperes szervezte, azon nem maga az alperesi egyház vett részt és a

demonstráció tényszerűen nem zavarta meg a felperesi rendezvényt. Hivatkozott arra is, hogy az istentiszteleti liturgiának nem része egykori állami vezetők, politikusok szobrainak felavatása, így tehát a Horthy-szobor avatás lényegi tartalmát illetően nem egy vallási, hanem egy demonstratív közéleti-politikai esemény volt. A felperesi istentiszteleti rendezvényt senki, így az alperes sem zavarta meg, az ugyanis a templomban, az ellendemonstráció viszont az utcán, közterületen, a templomtól széles biztonsági zónával elválasztva zajlott. Egyébként az ellendemonstráció nem is köthető kizárólagosan az alpereshez.

A felperesi fellebbezés alaptalan.

A másodfokú bíróság megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a bizonyítást a szükséges mértékben lefolytatta, a rendelkezésre álló bizonyítékokat okszerűen értékelte és az általa megállapított tényállás helyes, és a másodfokú bíróság az abból levont jogi következtetéssel - annak indokaira is kiterjedően - teljes egészében egyetértett. A fellebbezésben és a fellebbezési ellenkérelemben foglaltakra tekintettel mindössze az alábbiakat emeli ki a másodfokú bíróság.

A hit, a vallásos meggyőződés, a lelkiismeret, mint az emberi tudat terméke - az elsőfokú bíróság által is megállapítottaknak megfelelően - csak az emberhez, mint természetes személyhez köthető. Mint azt az Alkotmánybíróság is kifejtette a lelkiismereti meggyőződés az emberi minőség része. Ebből következően hite, vallása is csak (hívő) embernek lehet, nem pedig a hívők egy meghatározott csoportja által alkotott közösségnek, azaz az egyháznak, vagy különösen nem annak egyik szervezeti egységének, a gyülekezetnek. Ez független attól, hogy az Egyházi tv. 10. §-a értelmében a hívők egy csoportja által alkotott közösség, mint (egyházi) jogi személy jogképességgel rendelkezik.

A lelkiismereti és vallásszabadsághoz fűződő személyiségi jog tehát az egyes hívőket, mint természetes személyeket, mint embereket illeti meg, nem pedig az általuk alkotott közösséget, az egyházat. Ez nem áll ellentétben azzal, hogy a természetes személyek vallásukat a jelenleg hatályos jogszabályok szerint kétségtelenül nemcsak egyénileg, hanem közösségben is gyakorolhatják, a vallás közös gyakorlásával ugyanis nem jön létre egy hittel, vallási meggyőződéssel rendelkező önálló entitás, amelynek ebből következően lelkiismereti és vallásszabadsága lenne. Fentiekre tekintettel a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság a Pp. 253. §-ának (2) bekezdése alapján az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.

A felperes a fellebbezési eljárásban pervesztes lett, ezért a Pp. 78. §-a alapján köteles perköltséget is fizetni az alperesnek, melynek összegét a bíróság a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. §-ának (2) bekezdés a) pontja és (5) bekezdése alapján 15.000 forint + áfa összegű ügyvédi munkadíjjal egyező összegben állapította meg. Az Itv. 62. §-ának (1) bekezdés f) pontja alapján tárgyi illetékeljegyzési jogos perben a felperes fellebbezésén le nem rótt 48.000 forint fellebbezési illetéket - a felperes teljes személyes illetékmentességére is tekintettel - az Itv. 74. §-ának (3) bekezdése és a költségmentességnek a bírósági eljárásban való alkalmazásáról szóló 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. §-ának (1) bekezdése és 14. §-a alapján az állam viseli.

Az ítélet elleni fellebbezési jog a Pp. 233/A. §-a alapján kizárt, az ítéletnek az erről való tájékoztatást tartalmazó rendelkezése a Pp. 220. §-ának (3) bekezdésén alapul.

Budapest, 2016. május 5.

Kizmanné dr. Oszkó Marianne s.k.
a tanács elnöke

Dr. Örkényi László s.k.
előadó bíró

Dr. Hercsik Zita s.k.
bíró

A kiadmány hitelül:

tisztviselő